Izhaja vsak četrtek in sicer v poštnino vredi ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 12 din., pol leta 7 din., četrt leta 3 din. Izven Jugoslavije 5 din. Naročnina se pošilja na upravništvo „Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta 5, ali se dopošilja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 115.

Poamezna številka dinar 2 kronl ali 60 para. Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

Uredništvo: Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratom po dogovoru. Za vsakrstne oglase primeren popust. Nezapečatene reklamacije se poštnine proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.655. Telefon interurban št. 115.

33. štev. Maribor, dne 17 avgusta 1922 56. letnik.

Katoliške prireditve.

Dne 20. avgusta katoliški shod v **Mariboru.**

Dne 27. avgusta katoliški shod v **Slov. Bistrici,** — evharistični kongres v **Varaždinu** in velik orlovski tabor v **Celju.**

Dne 3. septembra bo katoliški shod v **Brežicah ob Savi** in orlovski tabor v **Murski Soboti.**

Dne 8. septembra bo katoliški shod pri **Sv. Križu nad Dravogradom.**

Dne 10. septembra je II. dolenjski orlovski tabor v **Novem mestu.**

Katoličani! Gre za prerod našega ljudstva v Kristusu in proti sovražnim navalom brezverstva in framazonstva! V enotnem nastopu in odporu je naša moč, ki mora priti do polnega izraza z mnogoštevilno udeležbo na katoliških shodih in orlovskih taborih! — Na noge in v boj za Boga in domovino!

Orlovski dnevi v Brnu.

Brno, 12. 8. 1922.

Ne bom opisoval potovanja, ki je poteklo vseskozi v najboljšem razpoloženju in brez najmanjšega omembe vrednega dogodka. Disciplina je bila vzorna. Del izletnikov se je medpotoma odvojil v Prago in je danes že tudi v Brnu.

Vreme je ugodno. Dne 10. t. m. proti večeru smo dospeli v Brno v številu 1052 Jugoslovanov. Od teh je bilo 264 bratov in 68 sester v kroju. Na z zastavami in zelenjem okrašeni postaji nas je pričakovalo mnogoštevilno občinstvo in zletni odbor z godbo. Po pozdravnih govorih, na katere je odgovril brat predsednik JOZ dr. Megler, smo odkorakali ob sviranju koračnice skozi mesto na zletišče. Povsod po ulicah je bil gost špalir prebivalstva, ki nas je navdušeno pozdravljalo in raz oken so se vsipale cvetice. Drugi dan je dospel vlak Francozov in Belgijancev. Pripeljali so tudi godbo s seboj. Po vseh ulicah kar mrgoli zletnikov od blizu in daleč.

Telovadišče zavzema ogromen prostor, ki ga krasijo zgradbe za razne zletne oddelke, okusni slavoloki in portali ter umetniško ozaljšane tribune za gledalce. Ob vhodu stoji ogromna soha Orla z orlom na ramenih. 12.000 naraščajnikov je nastopilo s prostimi vajami že pred nekaj dnevi. Tu je tudi razstava obrtnikov Ljudske stranke.

Častno predsedstvo je prevzel glavni poveljnik francoske armade maršal Foch (Foš) in za njim mnogi cerkveni dostojanstveniki in druge znamenite osebe skoro vseh katoliških narodov Evrope. Šole, vojašnice in druge prazne zgradbe so stavljena na razpolago za prenočišča.

Poleg rednih vlakov je dnevno še 35 posebnih vlakov, ki zapirajo sapo nasprotnikom. Orlovske kontrolne patrulje hodijo po mestu in že ob 10. uri zvečer hiti vse na svoja prenočišča. (Sedaj pa pomislimo, kako so še pozno v noč rjoveli pijanci po Ljubljani ob priliki sokolskega zleta! — Op. ur.)

Današnjih tekem so se udeležili jugoslovanski, češki, ameriški in francoski telovadci. Belgijci so telovadili posebej, ker imajo drugačen telovadni sistem. — Ljubljana, Jesenice, Škofjaloka in ljubljanska okolica so se sijajno pokazali.

Sinočnji pozdravni večer na čast gostom je bil nad vse ganljiv. Zastopniki raznih narodov so govorili v svojih jezikih in vendar smo se razumeli, ker nas vse spaja trdna vez globoke katoliške zavesti, kar sta zlasti povdarjala oba češkoslovaška ministra Dolanski in dr. Šramek. Dijaštvo je imelo posebno zborovanje.

Škof dr. Jeglič je imel danes sv. mašo-zadušnico za vse padle in umrle člane orlovskih organizacij. Skozi ves dan so se vršila razna zborovanja in skušnje za nastope.

Zvečer je bil v gledališču in na telovadišču velik koncert.

Glavno pa bo v nedeljo. Vsi se s koprnečim srcem pripravljamo na te dneve, ko bo na stotisoče gledalcev upiralo svoje poglede na vstajajoče orlovstvo.

Bog živi!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Ministri so se razbežali na vse strani na počitnice v razna kopališča ali «banje« in samo od časa do časa se jih nekaj znajde v Beogradu, da se posvetujejo ter ukrepajo to in ono. Te ministrske seje in vlad na poročila o njih so prav značilna za našo vlado. Gospodje zastopajo drug drugega, često se tudi skregajo, ker hočejo drug drugega prekositi v sebičnih naklepih za sebe in za svojo stranko. Tako sta se hudo sprla muslimen Omerovič in radikal Laza Marković. Prvi je minister za narodno zdravje, drugi pa minister pravde in ko je drugi prvega zastopal, je denar, določen za jetične bolnike v sarajevski bolnici, obrnil za zgradbo neke — pravoslavne kapele.

Proračun je samo na papirju, ministri že sedaj zahtevajo posebne kredite za izvanredne izdatke. Prvi pri tem je bil seveda minister vojne, ki je zahteval kar sto milijonov.

Kronski svet je zboroval te dni v Ljubljani, od ene vladne strani se zatrjuje, da bi se imele rešiti važne stvari, med drugim tudi zadeva princa Jurja, od druge strani pa trdijo, da je ta vladni sestanek samo formalnega značaja, da novi policajdemokratski minister Timotijević položi prisego in da kralj dobi potrebna poročila pred odhodom v inozemstvo.

Novi notranji ali policijski minister mnogo obeta in povspel se je celo do trditve, da bo vse v najlepšem redu, ko vsi spoznajo — blagoslove vidovdanske ustave. Z drugimi besedami bi lahko rekel, da bo urejeno vse tedaj, ko bodo vsi zlezli v njegovo policajdemokratsko in radikalno stranko.

Državnozborsko volilna razdelitev mandatov. Srbija z Macedonijo dobi 114, Hrvatska 68, Bosna in Hercegovina 48, Vojvodina 34, Slovenija 26, Dalmacija s hrvatskim Primorjem 16 in Crnagora 7 poslancev. — Ako se posreči vsaj delno enoten nastop proticentralističnih strank, je zmaga revizijonistične politike kljub izumetičeni premoči srbijanskih strank zagotovljena.

O ameriškem posojilu so vladni listi in parlamentarci na vse pretege trdili, predno je bilo sprejeto, kako se bo ob njem valuta popravila, draginja padla in dinar dvignil. To isto so trdili tudi o ustavi. Sedaj imamo ustavo in imamo posojilo, pa kljub temu gre vse rakovo pot. Zakaj? Zato, ker imamo piškavo in povrh tega še centralistično ustavo, posojilo pa obremenjeno s strahovitimi pogoji, od katerih imajo korist le izdajalci. Ali naj pogrejemo k temu še lopovsko zamenjavo kron v dinarje in goljufivo odvzetje 20 odstotkov? Ni treba! — Ali je še kdo, ki ne pozna centralizma?

ITALIJA.

Nova italijanska vlada je na zelo slabih nogah. — Delavni sloji in delavske stranke jo ne morejo podpirati, ker nima smisla za njih težnje, fašisti ji pa tudi nasprotujejo, ker se jim zdi premehka in premalo načelna proti delavskemu gibanju. Fašistovska predrznost gre celo tako daleč, da je vodstvo fašistov na svojem zborovanju v Milanu javno grozilo, da bo razgnalo parlament ter prevzelo oblast v svoje roke.

MADŽARSKA.

Madžarski listi na vso moč napadajo tuja, zavezniška zastopstva, ki se nahajajo v Budimpešti. Madžarsko nazadnjaštvo bi rado izvajalo svojo strahovlado brez vseh prič in brez vsake kontrole iz zapadne Evrope. Francoski poslanik se je pritožil pri vladi, minister je obljubil odpomoč, gonje pa niso prenehale.

KONFERENCA ZAVEZNIKOV V LONDONU.

Nemčija ne more plačati obrokov vojne odškodnine, naložene ji od zmagovalcev-zaveznikov. Zato se vrši sedaj v Londonu konferenca vrhovnega sveta, ki ska ša urediti to vprašanje z ozirom na to, ker je Francija poslala Nemčiji ultimat, da bo izvajala skrajne konsekvence, če Nemčija ne plača svojih obrokov. Na drugi strani pa zahteva Amerika od Anglije dolgove privatne lastnine in ker Anglija nima razpoložljivih sredstev, zahteva od svojih zaveznic Francije, Belgije, Italije in tudi Rusije, da plačajo, kar so dolžne. Ako Anglija dopusti Franciji zasedbo gospodarskih virov, potem bo prikrajšana še pri plačilih iz Nemčije. Velike zaveznice so torej brez razpoložljivega denarja, torej takorekoč, čeprav je njih valuta visoka, pred nekakim gospodarskim polomom, ker zaradi visoke valute ni eksporta in velik del industrije počiva. Lloyd George hoče na konferenci posredovati, Francija pa noče odnehati od sklepa in namena svojega pritiska na Nemčijo. Začela je že izganjati Nemce iz Alzacije-Lorene ter pleniti njih premoženje. Izgnanci smejo vzeti s seboj samo 5000 mark na osebo, za cele rodbine samo 10.000 mark, od druge svoje lastnine pa samo toliko, kolikor lahko nosijo v rokah, vse drugo pa zaplenijo Francozi. Do izvedbe kakih drugih nakan proti nemški državni imovini bode težko prišlo, ker bodo Angleži nasprotovali in ker se je zelo nevarno igrati z ognjem ogorčenja v nemškem narodu.

PROTI OBOROŽEVANJU.

Dne 6. t. m. so v Londonu otvorili konferenco kat. svetovne zveze za poglobitev mednarodnega sporazuma. Konferenco je s cerkvenim govorom otvoril dr. Charles I.Jofferson iz Novega Jorka. Govoril je o krščanskem bratskem razumevanju in o požrtvovalnosti. Človek, narod, cerkev, država, ki niso prožeti tega duha, niso krščanski. Dovolite, — je rekel g. Jofferson — da v imenu Kristovem zahtevamo konec oboroževanja. Ne samo en narod, vsi morajo odložiti orožje!

Naša zborovanja.

V nedeljo, dne 20. avgusta vsi

NA KATOLIŠKI SHOD

ki se vrši na vrtu dijaškega semenišča nasproti gimnaziji. Udeleženci se zberejo na Slomškovem trgu pri stolni cerkvi med 7. in 8. uro zjutraj. Ob 8. uri odkorakamo skupno po Stolni ulici čez Glavni trg in Gosposko uliço na zborovališče. Ta mbo ob pol 9. uri pridiga (kanonik dr. Vraber) in pontifikalna sv. maša (kapiteljski vikar dr. Matek). Nato shod, na katerem govorijo **dr. Anton Korošec,** dr. Leskovar, urednik Kremžar in prof. Vesenjak. Po shodu takoj večernice z zahvalno pesmijo in posvetitvijo presv. Srcu Jezusovemu.

Dolžnost vseh katoliških Slovencev je, da se polnoštevilno udeležijo te katoliške manifestacije.

Ob slabem vremenu bo služba božja ob istem času v stolnici, zborovanje pa v veliki dvorani pri Götzu.

Orlovski tabor v Celju. Po celi naši škofiji se vršijo letos katoliški shodi z najsijajnejšim uspehom. V Celju bo pa mesto katoliškega shoda dne 27. t. m. velik orlovski tabor z sledečim sporedom: Od pol 8. do pol 9. ure sprejem gostov, z zbiranjem članov in članic pred kolodvorom. Sprevod po mestu. Po sprevodu sveta maša na Glavnem trgu. Popoldan ob pol 3. uri javna telovadba na glaziji. Po telovadbi prosta zabava. Pri sprevodu, pri sv. maši in telovadbi svira vojaška godba dravske divizije iz Ljubljane. Krščanska mladina! To bo tvoj dan! Prihiti polnoštevilno v Celje kakor tudi vsi ljubitelji in prijatelji poštene krščanske mladine.

Pri Mariji Snežni na Velki se vrši v nedeljo, dne 20. avgusta t. l. po rani maši v gostilni g. Celcer politično zborovanje Slov. ljudske stranke. O političnem in gospodarskem položaju bo poročal g. poslanec **Ivan Roškar.** Somišljeniki iz okoliških občin, vsi ta dan na shod!

Mozirje. V nedeljo, dne 20. avgusta, po rani službi božji shod SKZ v Mozirju. Poroča narodni poslanec **Vladimir Pušenjak** o političnem in gospodarskem položaju.

V Stopcah pri Rogatcu se je vršil dne 13. avgusta t. l. po rani maši pred hišo župana lepo uspeli shod naše SLS, na katerem je govoril oslanec Davorin Krajnc, ki je v velikem številu zbranim zborovalcem obrazložil vzroke naših slabih gospodarskih in političnih razmer. Njegova izvajanja o političnem položaju v parlamenau in o delovanju strank je zbrana množica zasledovala z velikim zanimanjem.

Pri Sv. Bolfenku v Halozah se je v nedeljo, dne 13. t. m. po pâoznem opravilu vršil lep shod naše SLS, na katerem je obširno poročal poslanec Davorin Krajnc. Njegova izvajanja so bila tako zanimiva, da so molčali še celo tisti zaslepljenci, ki so poprej grozili, da bodo ta naš shod razbili- Na shodu predlagane resolucije, da se izreče zaupnica Jugoslovanskemu klubu in našemu voditelju dr. Korošcu ,da se zahteva verski pouk v vseh šolah, zahteva po avtonomiji ter da se ukrene vse potrebno za nabavo živil, so bile sprejete z velikim navdušenjem.

Na shodu pri Sv. Marku niže Ptuja v nedeljo, dne 13. avgusta je bila navzoča skoro vsa župnija. Shodu je predsedoval župan Vršič. Govorila sta na shodu posl. Žebot in prof. Vesenjak. Zbrano ljudstvo je našim poslancem izreklo zahvalo in popolno zaupanje. Na shod se je priklatil kot špijon tudi glavni tajnik SKS, znani zloglasni Brus. Toda komaj ko je začel delat zgago, so mu že naši krepki fantje zagrozili, da ga spravijo za dravski breg, nakar jo je korajžno odkuril. Vsi zapeljani so spoznali, da so tavali na krivih potih in danes lahko rečemo, da je odklenkalo samostojnežem ter da se Dravsko polje nahaja v našem taboru.

Na shod v Spuhlji pri Ptuju dne 13. t. m. je prihitelo okoli 200 ljudi. Shodu je spretno predsedoval občinski odbornik in posestnik Kolarič. Poročal je poslanec Žebot. Tudi nata shod je prikimal tisti neizogibni Brus, tajnik Samostojne, ki bi bil rad prodajal svojo modrost, toda zbrani zborovalci ga niso marali poslušati. Na shodu je bilo izrečeno popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu. Spuhlja je v našem taboru!

V Zavrču pri Ptuju se je vr vršil 15. t. m. shod naše SLS, na katerem se je sijajno pokazalo, da je vse ljudstvo Haloz v našem taboru. Na stotine ljudi je prihitelo iz domačih, sosednih in hrvatskih krajev na ta lepo uspeli shod, katerega je otvoril g. Borovinšek. Za predsednika je bil izvoljen župan g. Potisk. Govorila sta poslanec Žebot in prof. Vesenjak. Ljudske množice so glasno pritrjevale izvajanjem govornikov in so sklepčno izrekle neomajno zaupanje Jugoslovanskemu klubu. V imenu navzočih se je govornikoma zahvalil g. Rižnar iz Gajovec ter izjavil, da je v ptujskem okraju za vedno odklenkalo samostojnežem in da je ljudstvo v taboru Slov. ljudske stranke.

Tedenske novice.

Radi praznika Vnebovzetja je izšel tokrat «Gospodar» samo na štirih straneh. Prihodnja številka bo zopet na 8 straneh.

Važno za udeležence Euharističnega shoda v Vara-